(Zjutranje izdanje.)

141 številka. V Trstu, v soboto dne 24. novembra 1894. Tečaj XIX.

„EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih** in **sobotah.** Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jeden mesec . f. —.80, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesce . . „ 2.60 „ „ „ 4.—
za pol leta . . „ 5.— „ „ „ 8.—
za vse leto . . „ 10.— „ „ „ 16.—
Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka *v Trstu* po **2** nvč., *v Gorici* po **3** nvč. Sobotno večerno izdanje *v Trstu* **3** nč., *v Gorici* **4** nč.

EDINOST

Oglasi se računc po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnezahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravništvo* ulica Molino piccolo hšt. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko. *„V edinosti je moč!".*

Kakó mi in kakó oni?!

Je že tako v človeškem življenji: kakoršen rokodelec, takó orodje. Slabemu in nespretnemu rokodelcu je navadno tudi orodje v slabem stanju in v neredu. Takó je v navadnem, takó je tudi v političkem in národnem življenju. In zlasti v političkem življenju je kaj lahko soditi o stranki že po nje postopanju. Stranka, kateri so nameni čisti in plemeniti, posluževala se bode vsikdar le čistih in plemenitih sredstev; stranka, koji služi v podlago sladka zavest o svetosti svoje lastne stvari in kojo krepi in utrja prepričanje, da se bori za resnico in pravico, taka stranka se ne dotakne nikdar nečistega orožja: čist človek si ne onečiščа rad svojih rok. Naravno: dobro stvar je možno povspeševati le dobrimi sredstvi, slaba in umazana sredstva pa morajo kompromitovati tudi dobro stvar.

Narobe pa je se stranko, koje nameni niso čisti in ki se bori za krivico. Taka stranka mora posezati le po umazanih in nasilnih sredstvih, ker so jej že nameni sami nasilni — torej krivični. Kakoršen rokodelec, tako orodje! Romar na božji poti koraka jasnim čelom po ravni poti, klativitez črnimi naklepi v svoji duši hlasi se po temnem gr[illegible] dobra vest ljubi luč in svetlobo, slabi vesti ugaja temota.

Takih klativitezev se slabo vestjo in črnimi naklepi v svoji duši imamo dandanes vse polno v našem političkem življenju. Takim klativitezem je prištevati vse one stranke, ki nočejo priposnati obstoječih zakonov, ker so ti poslednji v nasprotju z nameni stranke in ki bi hotele torej prêko postavnih določil in v posmeh političkí moráli gospodovati drugim, ne da imajo v to niti sence kakega prava.

Kolika razlika med poštenimi in o pravičnosti svojih namenov prepričanimi stran[illegible] onimi, ki dobro vedo, da delajo krivico, v katerih pa so zmota instinkti — katerim bi prištevali v prvi vrsti nebrzdano gospodoželjnost in pa nenasitljivo pohlepnost po svetnem blagru — popolnoma udušili delovanje onega regulatorja v človeškem življenju, kateremu pravimo — **vest!!!**

Kakor poštenemu človeku v njega zasebnem življenju, tako mora veljati tudi političkí stranki — če hoče, da jo smatramo „pošteno" — v vsem nje javnem delovanju zlato svetopisemsko načelo: ne stori drugim, kar ne želiš, da bi drugi tebi storili i Le na to in jedino to krščansko načelo — torej na načelo ljubezni in pravičnosti — mora opirati sleharna stranka svoje napore, ako hoče veljati kot „poštena". Le to načelo je neusahljiv vir **političkí moráli**, a kjer ni morále, tam so gnjiloba, razuzdanost in oni cinizem, ki ne spoštuje nobene stvari na svetu razun — samega sebe.

Kolika razlika je torej v bitstvu poštenih in nepoštenih strank, a kakoršna je razlika v bitstvu, to je: v namenih in konečnih ciljih, taka razlika je tudi v postopanju dotičnih strank in osobito v sredstvih, katerih se poslužujejo. Kontrast je v resnici kričeč, velikansk.

Ta kontrast, ta razlika v ciljih in v sredstvih, stopila nam je kaj živo pred oči uprav pri nas na Primorskem v najnovejši hrupni dobi.

Višje deželno sodišče, oziroma ministerstvo za pravosodje izdalo je znano naredbo o uvedenju dvojezičnih napisov v področju tega višjega deželnega sodišča. Kakor prvi strel, označujoči začetek velike bitke, tako je bila ta naredba znamenje za pričetek boja, kakoršnega še nismo doživeli v naši pokrajini: navstal je hrup, ki ni bil v nikakem razmerju z ono, po svoji važnosti malenkostno naredbo.

Razvrstili in stisnili so se bojevniki vrste: tu so bili spoštovatelji zakonov in avstrijske ustave, tam gospodovalna stranka, ne poznajoča druzih nagibov, nego svojo neugasno sebičnost.

Zahrumel je boj na vsej črti: po zbornicah, po političkih društvih in na — ulici! In ta boj je donesel vsemu svetu priliko, da vidi, **kakó postopamo mi v političkih bojih, i kakó postopajo oni**, katere je nemila usoda postavila nam nasproti kot neizprosne protivnike.

Kolik kontrast, kolika razlika! In po tej razliki je možno soditi o **bitstvu, o namenih in konečnih ciljih** naše, kakor tudi nasprotne stranke.

Na nasprotni strani zanrupeše se razuzivjane furije slepega fanatizma in cinične brezobzirnosti: demoralizovano časopisje je med vrstami hujskalo ljudstvo na „dejanja" proti avtoriteti vlade, po zbornicah so upili in kričali proti naredbi, kateri ni bil izvor nikjer drugje, nego v avstrijski ustavi in v avstrijskih temeljnih zakonih, takozvani ljudski „tribuni" so stopili **na ulico**, kjer so, pozabivši vse ozire na svoje lastno dostojanstvo, ščuvali zaslepljeno ljudstvo na pota, katera vodijo v — **zapore**, torej na pota očitnega upora proti najvišji avtoriteti v državi, na pota gorečega sovraštva do lastnih sodeželanov, na pota očitne nezakonitosti. Vse, vse se je združilo, da z upitjem, razgrajenjem, kalenjem javnega miru, kršenjem zakonov in besnečo strastjo doseže to, kar ni bilo mogoče doseči z dokazi, argumenti in „razlogi": „argumenti z ulice" — dobro jo je pogodil s tem vsklikom ekscelenca knez Windischgraetz — nastopili so svojo vlado. V svesti si **svoje krivičnosti** posegla je nasprotna stranka po nasilnih in krivičnih sredstvih, a kakoršna sredstva, takošna je stranka v vsem svojem bitstvu, v svojih namenih in svojih ciljih: **nasilna, krivična!**

In kakó smo postopali mi?! Kakó smo postopali mi v svojem glasilu, kakó so postopali naši voditelji? Čiste so jim roke, kakor so čisti naši rameni Sladka zavest o pravičnosti svoje stvari nas je jačila in tolažila, da smo ostali mirni in hladni celó v takih trenotkih, ko je pulo ob nas peneče valovje strupenega zasramovanja in obrekovanja, ko je lila na nas prava ploha žgočega žaljenja, ko smo videli, da naši trpini doli po Istri niso varni niti svojega zdravja niti svojega življenja: celó v takih trenotkih, pravimo, ko ne bi bilo nikako čudo, ako bi bila zavrela kri tudi po naših žilah, ostali smo mirni in trezni, postavivši s tem — danes lahko pevemo to očito — v nevarnost svojo popularnost in svojo priljubljenost v raznih slojih prebivalstva. Kajti — prosimo, da vzamejo to ad notam vsi oni, koje mora zanimati to — naši voditelji niso bili le mirni in trezni do zadnjega hipa, ampak so celó svarili naše globoko užaljeno ljudstvo in celó grajali so, ko jim je srce velevalo — **drugače**. In lahko rečemo mirno vestjo, da je kolikor toliko zasluga uplivnih mož slovenskih, da ni prišlo do odločne reakcije.

Kaj vidimo torej tu? Na jedni strani nasilneže, ki so z vsemi mogočimi sredstvi: lažmi, obrekovanji in napivanji vzbujali zlobne instinkte v nevednem in zaslepljenem ljudstvu, na drugi strani pa trezne poštenjake, ki so mirili in tolažili, vedno zaupajoč moči — pravice. Tam torej stranka se slabimi nameni in nasilnimi sredstvi, tu pa stranka s praznimi rokami, ali poštenja polnim srcem! Tam prireditelji izgredov, tu pa spoštovatelji reda in zakonitosti.

Mnogi so nam očitali neumesten oportu[illegible] ni mi se nočemo prepirati z njimi, morda so imeli prav. Ali preznačilno je za naše razmere dejstvo — in na to opozarjamo posebno vse kroge —: **kako so postopali oni in kakó smo postopali mi ob zadnjih izgredih!** In po tem naj sodijo nas in njih!

Politiške vesti.

O položaju. Grof Hohenwarth, gospodar situvacijo — takó vsklika danes tudi „Neue Freie Presse". Prav ima nemškoliberalni list: grof Hohenwart ima sedaj v svojih rokah usodo koalicije, kajti gospod grof ima zatrdilo v žepu, da vlada ne stori ničesar brez njegovega privoljenja v zadevi volilne reforme. In ker je tako in ker poročajo nadalje z Dunaja, da vlada ne predloži zbornici nikakega načrta, ako mu ne pritrde koalirane stranke in ker so pa nemški liberalci odločno upirajo osnutju delavskih zbornic in ker je slednjič grof Hohenwart polagal največo važnost ravno na te zbornice: smemo reči, da bi bil pravi čudež, ako bi se zjedinila toli nasprotna menenja in toli nasprotne težnje. In uprav zato se nam zdi jako verojetna vest, da se je knez Windischgrätz naveličal tega večnega pogajanja, ter da hoče odstopiti, prepričavši se, da ni mogoče spajati ognja z vodo. In tako se zgodi skoro, kar se zgoditi mora in na kar smo računali z matematično gotovostjo: **da se koalicija poruši zbok svoje lastne nenaravnosti**, ker ni mogoče takih desparatnih življev, iz kakoršnih je sestavljen ta zistem, združiti v tako trdno celoto, ki bi bila sposobna za rešenje velikih načelnih in v svojih posledicah dalekosežnih vprašanj.

Vojna med Kitajem in Japonsko. Dne 22. t. m. prišla so o vojni na skrajnem Vstoku te-le poročila: Yokohama: Pred Port-Arthurom bil je danes hud boj med kitajskim in japonskim brodovjem. Izid boju še ni znan. — Čifù: Velika kitajska vojna ladija „Čenijum" potopila se je pred pristaniščem Wei-Hai-Wai. — Hirošima: Kitajska vlada je ponudila mir. Izjavila je, da je pripravljena plačati Japonski poleg vojnih stroškov še 100 milijonov táel.

Različne vesti.

Imenovanji pri pošti. Minister za trgovino imenoval je komisarja tukajšnjega poštnega in brzojavnega ravnateljstva g. Petra Corá in drja. Hugo Miculo višjima komisarjema.

Odbor političnega društva „Edinost" bode imel jutri ob ½10 uri predpoludne zopet svojo sejo v prostorih „Del. podpornega društva", katere naj se udeleže gospodje odborniki in njih namestniki.

Nov zdravnik. Gosp. dr. Alfred Alpron je dobil dovoljenje, da sme vršiti zdravniško prakso v področju občine tržaške.

Za „Božičnico" oziroma za slovensko šolo so darovali: Milost. mons. I. G. 10 gld., č. mons. Šust 5 gld., č. dr. Ivanič 2 gld., č. g. I. Jagodec 2 gld. in č. g. župnik Slavec 1 gld. 50 nvč.

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu darovala je po g. Macarolu gospodična Ana N. 30 nvč.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti in sicer v namen, da postane Barkovljanska župnija pokroviteljica, nabrali so „ponočnjaki" v Barkovljah v hiši najstaršega „Adrijaša"-pevca, g. Bertoja, 2 kroni in 26 stotink, slaveč srebrno poroko istega. Fant Jože Vatovec je daroval ob tej priliki še 2 kr. — V isti namen je daroval g. Jakov Pertot, krčmar, 1 krono, želeč mnogo zdravja Dragotinu. — Gosp Ivan Treven nabral je „fre buoni amici" v svoji krčmi v ulici Madonina hšt. 29 1 krono 80 stotink in v društveni krčmi v Rojanu med družbo „radikalcev" 1 krono 80 stotink.

Popravek. V št. 140 (zj.) naj se popravi vest pod gornjim naslovom tako, da je g. Ivan Pogorelec dotično svoto nabral, gosp. Janez Pertot-Bertoja pa podaril 1 krono, veseleč se svoje srebrne poroke.

Za nedolžne družine radi izgredov z dne 12. t. m. na velikem trgu zaprtih došla so našemu upravništvu sledeča nadaljna darila,

PODLISTEK.

Ribičeva Jelica.

Vsakdanji prizori izza malomestja; — spisal Fr. Kosec.

(Dalje.)

IV.

V Št. F. so imeli Ribičevi premožne kmetske sorodnike. Uže večkrat so vabili Golobovi gospice na počitnice, — nú, ni se jej zdelo vredno brigati se za ona povabila, dokler jej je cvela še zlata doba v N., kjer je imela dovelj opravka s postavanjem in čebljanjem v prodajalni, z aražiranjem različnih izletov, plesnih venčkov in predstavljanjem raznovažnih igric na čitalniškem odru.

Tiste igrice je spisoval (v fantastiško romantiškem genru á la pripovedovalec Jules Verne s prekrepkimi, česih celó zoprno vo-

njajočimi dovtipi á la Nestroy —) neki ponesrečeni pravnik kratkega pogleda in plešastega temena, ki se je pa še vedno podpisoval ponosno „cand. juris."—

Sedaj, ko se je izjalovil naskok tudi na Brdnikovo srcé, sedaj je bilo treba Jelici tolažbe in razvedrila. Pozabila je, da je Št. F. še vedno le podgorska vas brez plešišč, zabavišč in galantonov, — posvetovala se z Ribičevko ter napisala Golobovim prijazno pisemce, da se hoče v kratkem odzvati zadnjemu povabilu ter priti par tednov „na počitnice".

Čez tri dni ste bile že v Št. F.

Golobovi so imeli sredi vasi jednonadstropno hišo z gostilno blizu župne cerkve in vrt s kegljiščem. Tjakaj je zahajalo navadno vse vaško razumništvo. Oče Golob je bil tudi župan. V mladi dobi je napravil šest gimnazijskih razredov, a vsled očetove smrti popustil študije. Nú, še kot petdesetletni župan in oštir prebiral je z nekim občudovanja vrednim navdušenjem stare klasike; čestokrat je iznenadil dijake, ki so došli o počitnicah k njemu na kupo vina, z dovršenim recitovanjem Vergilovih eklog ali Horacijevih od. — Župan Matija je imel dve krepki hčerki, ki ste mu vrlo pomagale, odkar mu je umrla soproga.

Pri Golobovih torej so se shajali narodnjak nadučitelj Luka Košutnik s kozavim sentimentalnim podučiteljčkom Lužarjem, ki se je zaman oziral za mlajšo županovo hčerjo, resolutno Angelo, — potem kapelan Anton, izboren pevec in pivec, — dvojica dolgočasnih in nevednih orožnikov, — preodkritosrčni, najivni poštar in nikdar trezni organist Janez. Časih prišle sta še lepa nadučiteljeva žena in visokostasna, vitka učiteljica, ki je hodila iz neznanega vzroka vedno v črnini in ki je navzlic svojej mladosti imela že postarno razorani lici, črnoobrobljene oči in sivkaste lase. — Vendar sta prišle dami le redkokdaj, zakaj Košutnik je bil radi svoje mladostne živahne ženke, ki mu je rodila vsako leto po jedne čvrsto deto — imel jih je takrat že pet — hitro in brez povoda ljubosumen, — učiteljica pa je bila nekam apatiška in zdražljiva. —

Razumevno je, da je bila Jelica v to neprisiljeno družbo sprejeta le z nekako nezaupnostjo. Vedeli so, da je časih Jelica rada nos vihala ter da je bila vajena le neslanega laskanja, — vender se je družba že prve dni prepričala, da se je Jelica sila izpremenila v preteku dveh let ter si to lahko tolmačila. (Dalje prih.)

Družina Polley 5 gld., Ivan Rendić 2 gld., P. F. 1 gld. in Gjuro Marcović 1 gld., posredovanjem g. A. Jakić-a; Kastavac 50 kr. in Pepi Tonetov 30 kr. — V imenu družin: Bog plati stotero!

Slovenščina pred tržaškim sodiščem. K članku pod naslovom „Izpred sodišča“ v zjutranjem izdanju od minolega četrtka dodati nam je nekatere opazke.

Prečitavši poročilo o kazenski razpravi „Jajčič proti magistratnemu vratarju Slami“ v „L' Indipendente“ z dne 20. t. m., zapazili smo takoj ono zvijačno in jednostransko logiko, katera je pristna lahonskim in sploh takim listom, ki ne morejo in nečejo nepristransko soditi o jezikovnih in narodnih vprašanjih, ampak zavijajo vsako okolnost po svoje tako fino, da le človek, poznajoč njih strupeno jezo do vsega, kar je slovenskega, zamore spoznati napačno prémiso, iz katere potem izvijajo sklepe in načela.

Navedeni list si namreč stavlja načelo, da je sodišče sicer dopustilo slovenski jezik kot obravnovalni jezik, da je pa treba, če italijanska stranka ne pozna (ali noče poznati!) slovenskega jezika, za to zaprisežnega tolmača, — ergo, da je sodni jezik italijanski, ker se sodišče mora posluževati tolmača, in je dosledno slovenski jezik „lingua forestiera“.

Ali vse to „L' Indipendentejevo“ izvajanje ni druzega nego le „circulus vitiosus“, kajti dela svoje zaključke iz tega, kar bi imel dokazati. Tudi mi bi lahko izvajali tako, kakor on, če se postavimo na svoje stališče, ter dojdemo do zaključka, da sodni jezik je slovenski, ker se sodišče mora posluževati za one slovenske stranke, ki ne poznajo italijanskega jezika, zaprisežnega tolmača.

Če bi pa „L' Indipedente“ poznal razmerje zaprisežnega tolmača, katero zavzema isti sodišču nasproti, bi takoj uvidel, da ne italijanski, ne slovenski jezik nista s tega stališča sodna jezika, ker se sodišče mora posluževati tolmača. Tolmač je le takrat potreben sodišču, kadar isto ne pozna jezika stranke; če pa sodišče ume deželne jezike, katere v smislu ustavnih zakonov umeti mora, tedaj ne treba nikacega tolmača, ampak tolmači ono sámo izjave stranke enega deželnega jezika stranki druzega deželnega jezika, ki se ne razumeti.

Ravno ta pomen ima nastava tolmačev pri naših porotnih sodiščih, če se zaslišujejo slovenske stranke, ne poznajoče laškega jezika — in to vsled tega, ker porotniki — **sodniki** ne umejo, ker tedaj **porotno sodišče**, katero bi moralo znati deželne jezike, ne razume slovenskega jezika. Če bi se pa sestavilo slovensko porotno sodišče, (in za porotnike zmožnih mož imamo toliko kakor Italijani). potem ne bi trebalo nikakih tolmačev, kakor jih ne treba pri navadnih sodiščih, katera poznajo jezik strank.

To vprašanje se mora rešiti, in v tem smislu je pooblaščenec zasebnega obtožitelja energično protestoval proti predlogu obdolženčevega branitelja, g. odvetn. dra. Dauranta, ter si pridržal tudi pravno sredstvo proti sklepu sodišča, da se ima pozvati zaprisežen tolmač k prihodnji razpravi.

Položaj v Piranu. Minoli ponedeljek je c. kr. višje sodišče Tržaško vendar popolnoma izvedlo svojo naredbo gledé dvojezičnik napisov, v kolikor se to dostaje sodišča v Piranu. Omenjega dné namreč razobesili so dvojezične napise tudi v notranjem poslopju. — Predvčerašnjem zjutraj pripeljali so v Trst še jednega razgrajalca, ki se je bil dejansko udeležil poslednjih izgredov. Vseh zaprtih zaradi izgredov je torej 17. Včeraj dopoludne vrnil se je v Trst preiskovalni sodnik g. Kramer. Preiskovalni spis je baje jako obsežen, kajti sestavljen je iz več kot 200 zapisnikov. Ves spis se izroči tukajšnjemu c. kr. državnemu pravdništvu.

Mestni svét tržaški bode imel nocoj svojo XXVI. letošnjo javno sejo. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika XXV. javne seje; 2. Nadaljevanje razprave o poročilu odseka za vodovod; 3. Predlog šolskega odseka glede namestništvene naredbe, s katero sta obustavljena dva sklepa mestnega svèta, tičoča se odstranitve nekaterih učnih pripomočkov iz občinskih šol v okolici; 4. Volitev dveh članov razsodišča za ožji natečaj, ki je razpisan za Rossettijev spomenik; 5. Predlog stavbnega odseka glede izjave, katero je zahtevala vlada o odstopu komada obrežja pri sv. Andreju; 6. Predlog istega odseka glede prošnje Emila Montija za razdelitev nekega zemljišča na Kolonji; 7. Predlog šolskega odseka za podporo knjižnici pedagogiškega društva; 8. Predlog istega odseka za dovoljenje izrednega kredita v podporo učiteljskih kandidatinj; 9. Predlog mestne delegacije za osnovanje nove pralnice v mestni klavnici; 10. Predlog zdravstvenega odseka za oživotvorenje poučnega tečaja za bolniške strežaje 11—12. Prošnje za dovoljenje dodatnih kreditov k naslovoma „Dobrotvorstvo“ in „Lokalna policija“. — Tu imamo zopet celo vrsto toček na dnevnem redu, ki more pa imponovati le onim, ki ne znajo, da se rešijo, kakor navadno, le kake tri, kajti baš o 3. točki mlatila bode gospôda gotovo mnogo — prazne slame.

Goriški odvetniki. „Sijajni“ vzgled tržaške odvetniške zbornice omamil je Goriške odvetnike tako, da so tudi oni sklenili sklicati izredni shod, v katerem hočejo ukrepati proti „poslovenjevanju sodišč“. — Dober vspeh!

Odbor tukajšnje „Slovanske Čitalnice“ vabi vljudno čč. gg. ude k „Jours fixes“, katere napravi „Slovanska Čitalnica“ v svojih prostorih vsako soboto ob 9. uri zvečer, pričenši s 24. novembrom t. l., vsled česar se za sedaj opuste plesne vaje. To je sklenil odbor uvaževaje, da je slovanska inteligencija v Trstu bolj raztrešena kot drugod in da živo pogrešamo med nami tisto prijateljstvo in socijalno druženje in občevanje, ki daje družbi pravo moč in vpliv. Nadejamo se, da vsi člani primorejo k temu in se udeleže „Jours fixes“ v „Slovanski Čitalnici“. Vpeljani gostje dobro došli! ODBOR.

Novi odbor „Prve vrdelske pogrebne družbe“ na Vrdeli je sestavljen tako-le: Predsednik: Ivan Godina, hšt. 595. Podpredsednika: Lovrenc Žiberna, hšt. 400, Jožef Sošič, hšt. 663. Blagajnik: Jožef Višnjavec, hšt. 493. Tajnik: Andrej Godina II., hšt. 411. Odborniki: Jožef Gropajc, hšt. 190, Ivan Rihtar, hšt. 74, Jožef Sušmel, hšt. 437, Lovrenc Žerjal, hšt. 214. Pregledovalci računov: Anton Godina, hšt. 217, Ivan Miot hšt. 666, Jakob Miot, hšt. 101.

Parni tramvaj Gorica - Červinjan - Oglej. Včeraj je končala posebna komisija pregledovanje iztaknjene proge za parni tramvaj, ki bode vozil iz Gorice preko Červinjana na Oglej. Občina Goriška priredila je komisiji svečan banket, o katerem je župan dr. Venuti napil Nj. Vel. cesarju. Banketarci spominjali so se „hvaležno“ tudi trg. ministra grofa Wurmbranda, dolgoletnega delovanja ces. namestnika viteza Rinaldinija in pa deželnega glavarja grofa Frana Coroninija, kateri so, „prav spoznavši resnične potrebe dežele, si pridobili za blagor iste nevenljivih zaslug.“ — Okr. glavar pl. Fabris govoril je o delovanju obhodne komisije in o slovesnem sprejemu, katega je ista našla povsod, kar priča o velikem interesu, koje goji prebivalstvo za to podvzetje. — Pravijo, da je bil vspeh pregledovanja zelo povoljen.

Izpred porotnega sodišča. 22. t. m. se je vršila razprava proti 46letnemu kmetu Matiji Grželju iz okolice Materijske okraja Podgrajskega, zatoženemu hudodelstva umora in prestopka telesnega poškodovanja. Iz obtožnega spisa posnemamo: Zakonska Matija in Marija Grželj iz Markovščine pri Materiji, vzela sta pred leti, ker sama nista imela otrok, nekega Josipa Šegulina za svojega. Adoptivni sin Šegulin priljubil se jima je tako, da sta mu prepustila vse svoje posestvo in imetje. Ko se je pa oženil Šegulin bilo je kraj miru in sprave, dá, isti je odrekel svojima dobrotnikoma celó potrebno hrano. Dné 19. septembra t. l. zjutraj šla sta zakonska Grželja na njivo, da si izkopljeta nekoliko krompirja za malico. Stari je kopal krompir, njegova žena ga je pa spravljala v košarico. Na to je prišel Šegulin s svojo ženo na njivo, osorno prepovedal starima kopat krompir in hotel Grželju izviti motiko iz rôk. Grželj je padel v prepiru, se zopet pobral in udaril Šegulina z vso silo z motiko po glavi. Šegulin zgrudil se je takoj mrtev na tla, toda Grželj ga je še parkrat udaril z motiko. Grželj je prestrašen pobegnil ter se sam prijavil preiskovalnemu sodniku v Podgradu, izjaviši, da je udaril Šegulina v samoobrano. Zdravniška komisija našla je na mrliču 7 udarcev, od katerih so bili trije smrtni. — Pri razpravi izpraševali so zatoženca, ki govoril le slovensko, po zaprisežnem tolmaču. Zatoženec je trdil, da je udaril Šegulina samo jedenkrat, a priznal je, da je pokojnikovo ženo ugrizel za roko, ker mu je ista z roko zamašila usta. — Ivana Šegulin, žena ubitega, priznala je, da ona in nje pokojni mož nista dala zakonskima Grželjevima nikakoršne hrane, ker sta se prepirala žnjima zaradi neke njive. — Spričevalo politiške oblasti opisuje zatoženega Grželja kot jako miroljubnega človeka, ki se je mogel spozabiti le vsled vednih izzivanj; spričevalo o pok. Šegulinu pa je kar največ neugodno. — Sodišče je stavilo porotnikom več glavnih, eventualnih in dodatnih vprašanj. Porotniki so odgovorili 1.) glede umora 12 ne; 2.) glede ubojstva: 7 ne in 5 da; 3.) glede telesnega poškodovanja: 8 ne, 4 da; dodatna vprašanja gledé samoobrane in prekoračene samoobrane so odpadla. Na temelju tega verdikta je sodišče zatoženca rešilo obtožbe in ga stavilo takoj na prosto.

Dné 22. in 23 t. m. vršila se je razprava proti že večkrat kaznovanim težakom: 24letnemu Emilu Črmelu, 37 letnemu Ivanu Tolussu, 28 letnemu Karlu Depretisu, vs trije iz Trsta in 31 l. Viktorju Pellegriniju iz Buj, pristojnemu v Umag. Vsi štirje so obdolženi, da so v družbi že dné 28. junija t. l. pred porotnim sodiščem na 5 let težke ječe obsojenim Edmundom Pagninijem ukradli dné 18. januvarja t. l. iz skladišča na južni železnici zaboj svilnatega blaga, vrednega 62·13 Funtov šterlinov (okolo 750 gld.) To blago bilo je lastništvo tvrdke Steiner, Hegerle & Co. v Curigu ter namenjeno v Bombaj v Indiji. Zatoženci so tajili tatvino, izgovarjajoč se več ali manj spretno.

Svedoka dvoboja ranjena v dvoboju. Dne 16. t. m. hotela sta se biti v Lepsin-Sz. Györgyju na Ogerskem v dvoboju nek finančni uradnik in nek profesor. Dvoboj naj bi se vršil s samokresi. Ko je profesor hotel ustreliti, odrekel je samokres. Pristopila sta svedoka, da si ogledata samokres, toda, ko je jeden svedokov vzel istega v roko, razpočila se je cev in koščeki so teško ranili oba svedoka. Omevno je samo ob sebi, da je bil s to nesrečo dvoboj končan.

Policijsko. Predvčerajšnjem so zaprli 24letnega zidarja Josipa Brandolina, ker je ranil na obrazu svojega tovariša, 26letnega Ivana Ferlugo. — Po noči na včeraj razgrajal je 54letni težak Ivan R., iz Podgrada, v ulici Belvedere. Stražarji so ga odvedli v zapor, da se iztrezni. — Predvčerajšnjem popoludne ulomili so neznani tatovi v stanovanje g. Jakoba Philippa v ulici Carintia hšt. 12 ter ukradli par uhanov, vrednih 3000 gld. in nekoliko srebrnine. Na srečo tatovi niso opazili škatljice, v kateri je bilo 10.000 dolarjev v gotovem denarju. — 20letnega mornarja Justa Grmeka iz Kobiljeglave, stanujočega v Škednju hšt. 176, zaprli so, ker je ukradel svoji materi zlato zapono, katero je potem izročil neki mlekarici, da jo zastavi. — 64letno Lucijo Bezek, stanujočo v zagati dei Falchi, so odvedli v zapor, ker je imela skrita ona oblačila, katera so te dni ukradli že zaprti Dominik in Karel Bezek ter Jurij Zupin, gospe Filomeni Ogrinšek, stanujoči v ulici della Ferriera hšt. 7. Ko je bila policija pri sv. Jakobu zasačila tatove, kakor smo bili sporočili, je starka skrivaj stavila vse ukradene predmete na okno poleg stanovanja Ogrinškove. Brškone se je bala, da ne bi našli ukradenih predmetov v nje stanovanju, no, sedaj pa sedi vse jedno pod ključem, kakor njena vredna dva sinova.

Koledar. Danes (24.): Janez od križa, spozn. — Jutri (25.): 28. pobinkoštna nedelja. Katarina, dev. muč. — V ponedeljek (26.): Konrad, škof; Peter, šk., muč. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 7. uri 15. min., zatoni ob 4. uri 12 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 7 stop., ob 2 pop. 11 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 23. Ministerski predsednik knez Windischgrätz je odpotoval na lov. Potem je soditi, da je ministerski svet že storil definitiven sklep v zadevi volilne reforme.

Varšava 23. Iz Peterburga tu sem došla brzojavka pravi, da car bodoče spomladi obišče dunajski in berolinski dvor.

Budimpešta 23. Ogerski korespondenčni biró javlja iz Debrecina: Preiskava o zloglasni banketni sféri je sklenjena. Preiskava je dognala, da je bilo po besedah nekega duhovnika: „Živela domovina!“, pač čuti Eljen-klice, imena kraljevega pa ni bilo čuti. Cigani so svirali na to običajni „tuš“ in še le potem tisto zloglasno pesem. Košut utegne zaustaviti svoje potovanje zbok razburjenosti, nastavše povsodi vsled dogodkov v Debrecinu.

Pariz 23. Osrednji odbor za osnutje balkanske zveze, imel je včeraj mednarodno konferencijo, koje se je udeležilo 300 oseb, med temi več članov mirovne lige. Zbor je vsprejel resolucijo za osnutje balkanske zveze v osvobojenje narodov, nahajajočih se pod turškim gospodarstvom in proti grozodejstvom Turkov v Armeniji.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.74 - 6·76 Koruza za november 6·45 do 6·50. Oves za spomlad 6·06—6·07. Rž nova 5·30—5·40. Koruza stara 5·45 do 5·50.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6·60—6·65, od 79 kil. f. 6·65—6·70, od 80 kil. f. 6·70—6·75, od 81 kil. f. 6·75—6·80, od 82 kil. for. 6·80—6.85.

Ječmen 6·40—8·50; proso 5·90—6·20

Pšenica: Malo ponudbe, povpraševanje omejeno. Prodalo se je 15.000 met. stot., Oves mlačnejo. Vreme: deževno.

Praga. Neratinirani sladkor za november f. 12·10 december f. 12·12½, jako mlačno.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 29 — — —. Nov. marc f 29.—-29.25. Concassé za november-marc 29·75 do —·—. Četvorni za november 30·75. V glavah (sodih) za konec novembra 31.

Havre. Kava Santos good average za november 90.—, za marc 82·25. mirno.

Hamburg. Santos good average za december 69.—, marc 65·25. mirno.

Dunajska borza 23. novembra 1894

	danes	včeraj.
Državni dolg v papirju	100.—	99·95
„ „ v srebru	99·90	99·90
Avstrijska renta v zlatu	124·25	124.—
„ „ v kronah	97·60	97·45
Kreditne akcije	391·90	391.—
London 10 Lst.	124.65	124·75
Napoleoni	9·92	9·91½
100 mark	61·10	61.10
100 italj. lir	45·90	46·10

Za 30 gld.

proda se

dober glasovir.

Več se zve v zalogi koles: Openska nova cesta št. 18, blizu tovarne piva.

Gostilna „All' Antico Moro“

ulica Solitario 12, (po domače pri „Prvačkovcu“) priporoča modro frankinjo po 40, domače črnine po 32, belo vipavsko po 36 in „Rieslinga“ po 40 nč. liter. — Dobra kuhinja in po ceni je vedno na razpolago. **Za družinsko uporabo od 5 l. naprej 4 nč. ceneje.** *— Držeč se gesla: „Rojak k rojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk.* ***Anton Vodopivec,*** *gostilničar.*

Gostilna „Otok“, nasproti železniške postaje pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje, pošilja se tudi na dom.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1. ima trgovino z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Sorli, kavarnar. Cl.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO

vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato preskrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3)

pristopno zadružnikom in nezadružnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu

(poprej Pertotovo)

10 minut oddaljeno od mesta, z obširnim senčnatim vrtom in dvemi dvoranami, kjer se točijo izborna **domača vina, teran, pivo v steklenicah** itd. Točna postrežba z gorkimi in mrzlimi jedili. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržnih cenah. Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani

se še vedno sprejemajo ob *uradnih urah* vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5

Lastnik politično društvo „Edinost“ — Izdavatelj in odgovorni urednik: **Julij Mikota.** — Tiskarna Dolenc v Trstu.